

Kedden,

november 30-án.

44-dik szám.

Foglalat. (Országgyűlési közlemények: országgyűlési névsor iránti sérelmek; magyarhoni dolgok: oppositio; Heves megye közgyűlése vége; nevezetes orvosi segedelem; Pest megye gyűlése; Ugocea és Zala megyék közgyűlése) Spanyolország: (Krisztina királyné év pénze elvonása indokai; Valencia közbátorsági juntája határozata; Valenciában a' féketlenség dulasai) Portugália: Anglia (a' parlament elhasztatott) Franciaország: (communisták elítéltetése) Belgium; (tron beszéd; lázadási per fontossága) Ujabb tudósítások: Előfizetési figyelmeztetések Erd. Híradóra, országgyűlési Jegyzőkönyvre, Naplóra, Hírdetésekre.

Erdély és Magyarország.

(Országgyűlési közlemények.) A' november 25-kei országos ülés némi érdekléssel bírt az eddigiek közt. Az országgyűlési névsor elnökileg napi rendre tüzetvén, miután mind a' királyi hivatalosok, mind a' követek névsora felolvastatott Alsó Fejér megye követe mind a' királyi hivatalosokra, mind a' követekre vonatkozólag törvény sérelmet látta a' felolvasott névsorokban; ugyan is 1) mind a' római cath. püspök, mind a' nemes szász nemzet mostani ispánja a' kormányi tanácsosok sorába iktatvák, holott az 1791-ki 20-dik t. cz. nyilván rendeli, hogy előleges választás nélkül ezen hivatali helyek nem bétölthetők, * az egyébaránt tiszteltre méltó két egyén pedig jelenleg kormányi tanácsossá nincs választva, 's így a' tanácsosok sorába sérelmesen iratott. 2) Némely oly személyek czimezvék volt tanácsnoki czimmal, kik hasonlag nem voltak az idézett t. cz. értelmében választva. 3) Némelyek neve oly megyei hivatallal czimeztetett, kik azokra törvényesen választva nem voltak. 4). A' jelenlegi királyi táblai elnök ezen hivatalra országosan elválasztatott ugyan, de azon választás további eredményeiről a' rendeknek további tudósások nem lehet, mert az 1791. 20. t. cz. tiszta rendelete ** ellenére sem királyi adomány levelét bé nem mutatta, sem hitét a' RR. előtt le nem tette. 5). A' károlyfejérvári káptalan és kolozsmonostori convent követei is a' királyi hivatalosok közé soroztattak, kik királyi hivatalosok nem, mert követek, követek pedig nem lehetnek, mert az 1791. 11. t.-ben, nincsenek a' követküldési joggal bíró törvényhatóságok közé sorozva. 6). A' kir. kormányi titoknokok nem az egyszerű királyi hivatalosok közé irattak, hanem mindjárt a' kormányi tanácsosok után, mi ellen a' RR-nek azon észrevételök lehet, hogy a' kir. kormány kiegészítő tagjainak a' titoknokokat el nem ismerhetik, csak az országosan választott tanácsnokokat 's sarkalatos hivatalbelieket tekinthetvén a' kormány tanács kiegészítőinek, de mint egyes személyeket sem lehetett volna némelyiket közülök királyi levéllel meghívni, nem bírván a' kellő tulajdonokkal; mert az 1791. 11. t. cz. azt mondja, hogy a' királyi hivatalosnak főnemesnek (potior nobilis) kell lenni, azt ugyan nem tudhatni törvényünk értelmében, melly szerint minden nemes egyenlő joggal bír, hogy ki főnemes, de az bizonyos, hogy a' ki nem nemes, fő nemes sem lehet; továbbá megkívánja az idézett cikk, hogy legyen elegendő birtokuk (sufficiens possessorium), azt sem tudhatni ugyan, hogy mennyi az elegendő birtok, de szintén bizonyos, hogy a' kinek semmi birtoka nincs, annak nincs elegendő birtoka. A' kir. hivatalosok kinevezésében nincs megtartva a' Comp. Const. II. rész 1. czim. 5. cikk 1-ső pontja ellenére a' valási egyenlőség, holott nem tagadhatni, hogy a' többi vallásból is van kir. hivatalosságra alkalmas egyén. 8. A' kir. hivatalosok száma feljül mulja a' követekét, holott a' Leopoldi hit levél 4-dik pontja azt rendeli, hogy az országgyűlés szerkezetében a' szokott mód *** tartassék meg, a' szokás pedig 1781-ig vagy mivel ez törvény szerint megsemmisítettnek tekinthető, 1791-ig mindig az volt, hogy a' kir. hivatalosok száma kevesebb legyen, mint a' követeké. 9. (a' mi legsajnosabb) némely királyi hivatalosok e' fontos hivatalból alapos törvényeink, jelesen a' Hármas Könyv I. rész

*) Citra candidaturem praevidiam Sua Majestas Sacratissima ejusmodi officia diplomatica non restaurabit.

**) In collationibus literis intuitu talium (diplomaticorum) munerum legalis et ab antiquo usitata forma expediendis, prout et in formula juramenti liberae Statuum electionis semper expressa fiet mentio.

***) Morem usitatum, utpote quem supremae potestati non derogare invenimus in . . . comitorum . . . solito ordine et usu. . . illaesa praecipimus conservanda.

9. czim, Comp. Const. II. rész 1. czim. 1. cikk. 14. pont sérelmével hibájakon kívül törvényes ítélet és meghallgatás nélkül kihagyattak, mi ha elvképpen szabadosnak elismertetnék általa a' királyi hivatalosok függetlensége, 's következve az országgyűlés életére játékká válnék. 10. A' kir. hivatalosi névsor külalakjában hiányos, hogy nem az ő felsége kir. leirata, hanem csak a' kormánysszékhöz jött udvari rendelet közöltetett a' RR-ke. 11. A' követi névsorban hiányos, hogy Erzsébet város most először megjelent követjei az 1791-beli 61. cikk nyilvános szavai ellenére nem a' károlyfejérvári követek után mindjárt, hanem a' városi követek közt legutól irattak. 12. A' kir. főkormányának a' székely udvarhelyi és abrudbányai követek választásába elegyedését, ha szintén ezuttal tett léptei a' főkormányának magokban nem helytelenek is, sérelemnek tekintendő, mivel a' követ választás körül előfordulható minden kérdés kirekesztőleg és egyenesen csak a' RR. elhatározása alá tartozhatik. — A' RR. az indítványozottakra nézt ezuttal is az 1837-ki J. gyz. könyv 49. 153 és 242-dik jegyzőkönyvi számok alatt felfejtett határozataikhoz ragaszkodtak, fenmaradván joguk az akkor ellenveleményeket nyilatkoztató egyéneknek most is azt tenni. A' kir. táblai elnök, az abrudbányai és székelyudvarhelyi követek 's Erzsébet város helyére nézt az indítványt teljesen pártolták. Az indítványból folyó azon kérdés elhatározása: mit teendő legyenek a' már elismert sérelmek orvoslatára? az idő eltelte miatt más napra tüzetett vitatási tárgyal. — Ezen ülésben indítványoztatott még, hogy Erzsébet város követei mint e' gyűlésen először megjelenők az egyesületi hitet tennék le. Az indítvány elfogadtatott. Erzsébet városi követ Másvilági István igen lelkes beszéddel előadta történetileg, hogy az örmény nemzet a' kereskedés virágztatására hivatott honunkba, melly hivatását híven teljesítve, 's egyszersmind a' hon érdekét szívóken hordozva, Erdély országos rendei 1791-ben azzal jutalmazák, hogy törvényhozói gyűlések tagjaivá fogadják. Igére, hogy az örmény nemzet, melly a' magyarosodásnak eddig is minden Erdélybe költözött idegen népek közt legkészebb pártolója volt, ezután is a' nagy eszmét, melly most a' két magyarhont foglalkodtatja, t. i. az általános magyarosodást mindig egész erejéből előmozdítani igyekezend. A' jeles beszéd kitörő öröm robajjal, kardesértetéssel, 's huzamos éljenezéssel fogadtatott, de a' hit tetétel jövő ülésre maradt, nem lévén jelen a' hitforma.

A' nov. 26-kaik országos ülésben, mi előtt a' névsor feletti megszakadt vitatásokhoz kezdenének, az országos elnök előterjesztésére a' Jegyzőkönyv bíráló választmány megbízatásánál fogva jelenté, hogy az ide való ev. ref. főiskolabeli sajtó a' Jegyző- és Irománykönyv kinyomását magára vállalta, oly feltétellel, hogy egyszerre 50 ivre fizessenek előre ivétől 2 pengő krt, öszvesen 1 pengő forintot, a' papíros és alak (formatum) olyan legyen, mint az 1834-ki országgyűlési Jegyzőkönyvé volt és 400 előfizető biztosítson az országgyűlés; a' Beszédtár szerkesztése iránt pedig gyorsíró Hajnik Károlylyal oly egységre léptek, hogy mindenik ülés szerkesztvényét harmad nap alatt pontosan elkészítve és leírva a' bíráló választmány elibe terjesztendő, a' tárgyak az ivék homlokán és szélén is ki lesznek jelezve, 's 500 pengő rf. havi érdemdíj mellett a' késedelem nélküli és hibátlan kinyomatásról is maga fog gondoskodni. A' választmány e' jelentésén a' KK. és RR. egyébaránt megnyugodtak, de a' Jegyzőkönyvre a' 400 előfizető biztosítását magokra nem vállolták; hanem az iránt a' választmányt további értekezésre utasíták; a' Jegyzőkönyv záratékaul szolgáló Beszédtár szerkesztése és nyomtatása költségét pedig országos köz-költségnek tekinvén kinevezett biztosság által atyafiságosan felszóc-

liták a kir. főkörmányt, hogy azt az országos közpénztárból fizettesse ki. — Indítványoztatott, 's közegyetértéssel elhatároztatott továbbá, hogy mivel az 1857-ki országgyűlésről az irományok egy része kinyomatlan maradt, az is az akkori Irománykönyv kiegészítéséül nyomassék ki. — Ezután az Erzsébet városi követek a' mult napi határozat következtében az egyesületi hitet letették. — Végre folytattak a' névsorbeli sérelmek orvoslata feletti tanácskozásokat, de az idő eltelte miatt viszont félben maradtak. — E' tárgy foglalá el a' 27-ki országos ülést is. Részletesebben róla jövő számunkban.

Magyarhoni dolgok. A' „Pesti Hirlap“ béfejezi „viszonozásának“ második cikkét még pedig mint mondja „kedvetlen kénytelenségből“ és annyi tartózkodással mennyit XYZ záporoként hulladozó felhívásai csakugyan nem érdemelnek, ki ha így folytatja a' „Világ“ kormányzását ohajtjuk, hogy a' „Pesti Hirlap“ azon tacticát kövesse ezentúl mit ama' lap nominalis szerkesztője ellen használt, és drága idejét illy csatára ne vesztegesse, hirlapja hasárait tanuságosabb olvasmánytól ne vonja el. Ugy is a' „Világ“ minden fordulatok, irói cserék 's egyed-frissítések daczára is egyben — de csak is ez egyben — következetes, 's megtartá hiven az „indignatio és gyanusítás“ typusát; — modorában sem változott, sőt a' megkezdett ösvényen még halad; mióta a' nominalis szerkesztő háttérbe vonult. A' „Pesti Hirlap“ tisztelt szerkesztőjéről pedig föl nem teszszük, hogy tacticáját csak azért változtassa, mivel ugyan azon pánczélt és dárdát XYZ vette kezeibe. Leginkább sajnálandó, hogy a' közönség a' „Világ“ Jablanczy-ótai fordulatát és ezen irányok keletkezését, a' „Kelet Népének“ tulajdonítja. Azt várja XYZ béavatkozásától, hogy legalább a' Pesti Hirlapban annyira kárhoztatott „modor“ körül lát in praxi valami különbözöt. Ebben ugyan nem csalatkoztunk, különböző modort találtunk, mert olly kifejezésekkel tömve az új „Világ“, minők a' Pesti Hirlapban nem voltak találhatók; 's minőket mi, kik a' puszták lakóihoz csak ugyan közelebb állunk a' polgári társágban, mint XYZ, tőlök soha eltanuloi képesek nem valánk.

A' „Világ“ miután a' conservatio eszméjével megismertete bennünket, most már az „oppositio“ fogalmát taglalja, és ha ki megtanít abból bennünket, mi az oppositio? mesterünknek fogjuk örömezt vallani. Az oppositio fogalmáról ugyan is ez mondatik az érintett cikkben:

„Az oppositio nálunk a' létező törvényes jogok elsajátítása „ellen szegülés, 's a' reclamatio.“ A' conservatio, az oppositiotól „abban különbözik, hogy midőn törvényhiány lesz pótlendő, midőn principialis vagy realis concessiókról, midőn haladásról lé„sz szó: akkor a' conservatio közelebb fog állani a' „semmi“„hez; mialatt az oppositio magát csupán a' szabadelmű „minden „ellen szegzeni.“ — Hát nem mindegy: oppositio és szabadelműség? Valóban nem. Az oppositio minden jogsajátítás ellen kikel, a' szabadelműség jogokat akar sajátítani. E' szerint az oppositio a' szabadelműség ellen lesz, ha a' szabadelműség az ország „vagy osztályzatok jogait akarandó csorbítani. — — Az oppositio „a' magyarországi nemesség tömegét zászlója alatt egyesíti; 's a' t.“

Szeretnők látni az ember fiát ki véges elmével a' következtelenség 's ellenmondások ezen halmazában eligazodna az oppositio eszméje fölött, kivált ha nagyobb figyelemmel találta olvasni mind a' két cikket a' „polgári osztályzatok“ felől mint azok irva voltak, és visszaemlékezik: hogy az elsőben a' „jogsaját“ eszméje tökéletesen ki van fejtve 's ott az „urbéri kedvezések a' nemesi jogok csipkedéseinek“, nevezvék. Lássuk hát már mi az oppositio a' világi cikk szerint az önmaga által idézett urbéri kedvezések példájában? felelet: a' világcikk szerint az is oppositio a' ki semmit sem ad a' jobbágnak sőt minden nemesi jogsaját csorbításának egész erővel ellenáll; az is oppositio a' ki ad a' jobbágnak csak nem „mindent“ mert ez már szabadelmű és nem oppositio. — Azt mondja ugyan is a' világcikk: midőn concessiókról (minők főleg az urbéri kedvezések) van szó, akkor az oppositio csupán a' szabadelmű „minden“ ellen szegzeni magát, azaz ha magyarul értünk, az oppositio azt fogja vitatni, ne adjunk oda neki mindent, de könnyítsunk rajta, adjuk oda a' bárány dézsmát, tyukat, tojást 's a' t. Ezek szerint az oppositio csupán a' „minden“ ellen szegül. Más felől azt mondja: az „oppositio minden jogsajátítás ellen kikel, 's a' szabadelműség ellen lesz, ha az osztályzatok jogait akarandó csorbítani;“ már pedig minden urbéri kedvezés, szerinte „a' neme-

si jogok csipkedése“ az az elsajátítása. Mi hát az oppositio?

De hogy ez eszmekezavara még szembeszökőbb legyen, alkalmazzuk a' conservatio és oppositio kifejtett eszméit egy szőnyegen forgó tárgyra „a' status terheinek viselése“ kérdésre; emlékezzünk vissza a' „Kelet népében“ a' „Pesti Hirlapban“ a' Világban XYZ által kifejtett elvekre a' „házi adó“ tárgyában azt kell a' Világ szerint állítanunk: hogy ama' veszedelmes, XYZ által annyira kárhoztatott 's üldözött szabadelműség képviselője: gróf Széchényi István, oppositio: Kossuth Lajos, a' conservatio embere gr. Dessewfy Aurél. Gr. Szechenyi ugyan is a' „Kelet népében“ kimondja miképp „minden“ terhekben részesülni akar, és így a' szabadelmű „minden“ mellett nyilatkozik, Kossuth Lajos jelenleg csupán a' házi adó terhében akar osztozni az adózókkal 's így nem „mindent“ de valamit pártol. Végre gr. Dessewfy Aurél a' „megyék állása“ feletti cikkében nem csak „semmit“ mond, de még azokra is kik a' valamit pártolják a' „Pesti Hirlapra“ 's táborára-„rablót“ kiált. Igen is gr. Dessewfy Aurél saját visszavonhatlan szavai szerint egy felől conservativ; a' „semmi“ embere, más felől „tisztelettel vonja le, ájtatosan emeli fővegét az oppositio előtt, mert az oppositio mezeje a' legszebb mező, melly tisztalelkű embernek juthat, ki polgári hivatásához kétszeres részecskét von, z isteni szikrából, mi az emberben, ész nevet visel.“ Magyarazza meg nekünk ezt a' gróf, különben ha magunkra hagy, mi egyébre e' beszédet nem vagyunk képesek magyarázni mint: video meliora proboque, deteriora sequor, mi sok publicistáinkra rá illik.

Azonban mi helyet foglal XYZ a' polgári osztályzatok színezetében, arra kevés gondunk, azt rég tudtuk, midőn 1825-ben atyja széke mögött láttuk a' szabadelmű ifjút, és láttuk 1859ben saját székén a' felházban, de az a' magyar hazára nézve nem is olly elhatározó jelentőségű. Fontosabb tudni mellyik színezethez tartozik a' magyar törvényhozó tömeg, a' nemesség többsége, mert ez a' jövődö tükre. E' kérdést nem mellőzve a' világcikk, megfelel reá, de e' feleletből is világos, mennyire nincs tisztában a' felelet mire másokat tanítani akar, t. i. mi a' conservatio, oppositio, szabadelműség? a' conservatio feletti cikkében ugyan is igyekszik megmutatni 's azt állítja: miképp magyarországban a' nemes és pórtömeg, az az a' nemzeti testnek legnagyobb része conservativ“ mert a' folytatásban ezt mondja: az oppositio a' magyarországi nemesség tömegét zászlója alatt egyesíti“ a' magyar nemesség legnagyobb része tehát conservativ, az oppositio zászlója alatt! Éppen ennyit tud a' szabadelműségről is a' világcikk, mert a' szabadelmű szerinte jogokat akar sajátítani. A' „megyék állása“ feletti cikkben éles kikelés foglaltatik a' szabadelműség és azon szabadelmű ellen, kik a' házi adóban osztozni akarnak a' szegény néppel, ezen szabadelmű pedig egyről egyig mind adómentes nemes emberek, kik midőn azt mondják: én is fizetek mint a' szegény adózó, akkor ha jogot akar elsajátítani, méltán kérhetnek: valljon kitől? fejtse meg a' gróf! — Végezetre az éljenező ifjuságok magyarázza mikint kellessen ezentúl az éljent osztogatni, és hogy nem a' szónok forgatja köpenyegét a' szél után, de az ifjuság nincs tisztában az oppositio fogalma körül; történik úgymond, hogy az egy szónoknak majd éljenezni, majd morogni volt kénytelen. Itt a' diaetalis magyar ifjuságról van szó. Mi azt hisszük azon ifjuság sokkal jobban érti a' political színezetek osztályait, mint az, ki midőn oppositioról van szó, minden eszmét összetéveszt és az oppositio kifejtésében személyeket helyez egymás mellé például; kik gyakran szemközt állottak egymás ellenében. Azon ifjuság látta Deákot, látta Kőlcseyt kormány mellett és ellen, 's lelkéből éljenezte, mindkét esetben; — azon ifjuság elragadtatva tapsolt Nagy Pálnak sok kérdésekben, úgy Pronaynak is, más kérdésekben némán vagy fájdalmas sohajjal hallgatta, és igen könnyű volna, e' viseletet olly elvekre vezetni vissza, mellyből aztán kiviláglana hogy önmagával tisztában volt; hogy hosszak ne legyünk csak az országos munkálatok sorozatának nagyszerű kérdésére emlékezzünk vissza az 1832-ki országgyűlésen. Ott Deák, Kőlcsey a' kormány nézeteinek legmelegebb pártolói valának, és ez oppositio? Nagy Pál, minden népkérdésben az, kit egykor Berzsenyi méltán megénekelt, és így feudalis institutiók ellenében oppositio a' szó legnemesebb értelmében, — más reszről a' kormányval szemközt közjogi kérdésekben

Deáknak és az oppositionnak áll átellenben. Ki azon ifjuság viseletére figyelmeztet a' mult országgyűléseken, azt állítani nem fogja, hogy az tisztában nem lenne, inkább, mint az ki midőn political szinezetek felől van szó, akkor ama' tiszt. férfiakat egymás mellé helyezi.

Magyarhonban ma már az oppositionnak csak egy nemetámadhat 's ez a' feudális oppositio, ezen oppositio is elvesztendi azon bélyegét, melly által egykoron a' nemzet tisztelét érdemlé, midőn a' „jogvédelem“ által a' kormány átellenében borostyanokat szerzett, most kormányunkkal szemben „védelemre“ nincs szükségünk, most tehát ezen oppositio egész erejét a' „haladás“ a' törvény hiány pótlás, a' concessioik vagy ha úgy tesszik jogsajátítás ellen fordítja, mint a' Fehérvár megyei gyűlésből láttuk. Ezen oppositio, ha a' házi adó terheit szegény embertársainkkal megosztani akarjuk „rablót“ kiált, szünet szüntelen szemünkre veti, miképp nekünk uradalmaink nincsenek, az ősiséget dobszónál töröljük el, (mert sequestrum nem segít rajtunk) 's több illyeket, mellyeknek rakhelye ezentúl a' „Világ“ lesz, extractusát pedig olvashatja a' közönség a' ma holnap köz épületünkre megjelenendő „XYZ könyvben“ 40 krért pengő pénzben.

„Jövő alkalommal“ felsőbbek engedelmével eléadandjuk — mond a' Világ — a' hazafiság, hazajólét és hazaczel eszméit.“ Figyelmezzünk!

(Heves megye közgyűlése vége)

Szönyegre került utóbb megyénk számvevőjének véleményes tudósítása, azon 9000 pfnak, mellyek a' kincstáron levő egyesek 's özsves községek régi követeléseinek kielégítése pótlékába megyei főpénztárnokunk kezeihez lefizetve, jelenleg az ő felügyelete alá bízva tartatnak, és a' mellyek folyó évi sept. havában tartott közgyűlési határozatnál fogva, adófizetőink felségelésére szolgálendő széna, zab, 's gabonabeli természetűek vételére fordítatni rendeltetnek, a' kitűzött céloak megfelelő legsikeresebb használata iránt. Ennek vitatása közben előadatván, miként ember szereteten épült üdvös irány ugyan a' szűkölködő adófizető néposztály terhein segíteni akarni, ovatosnak kelletik azonban a' segedelmező RR-nek lenni: a) arra, nehogy ezen segedelmezés mások tulajdoni joga sérelmével párosuljon, b) nehogy olly községek is részeltessenek e' jó tételben, mellyek ezt kedvezmény helyett, tehernek tekinthetnék. c) nehogy illető természetűek vételére avagy kiosztása kezelésébe, vissza élések csuszhatván bé, káros eredménye legyen működéseinknek. E' tekinteteknél fogva, mindennek előtt a' kir. kincstáron levő régi részint egyeseket, részint özsves községet illető követelések kivilágosítása végett munkálódott küldöttség véleménye felolvasását azon okból kívánák megyénk rendei, hogy világosodjék ki abból: valljon a' jelenleg szó alatti 9000 pftkat az említett végre lehet-e használni vagy sem? Ezen küldöttségi munkálatnak tárgyalás alá vétele következő napra halasztatván, a' gyűlés eloszlott.

26-kán a' küldöttségi munkálat szinte számos egyházi, 's világi tagok jelenlétében felolvasatván, mennyiben tartalma kellő világoságra deríté, hogy a' szó alatti özsvéből négy ezer pengő ftok részint házi, részint nemesi pénztárainkat illetik, ezeknek az illető tárukba rögtönös befizetése határozatott. Ugyan ezen küldöttségi vélemény nyomán haladva, az is határozatba ment, hogy mivel eddiglen eléggé igazolva nincs: valljon a' fenmaradt 5000 pft. mellyik közönséget, vagy magányos egyedet illesse, ennek eszközzésére 1842-dik évi nov. első napja olly módon tüzeték véghatárnapul ki, hogy kik a' tudósítást tevő küldöttség előtt lehető hiteles próbáikkal addig előállani késlekedőnek; követelésektől bizonyosan elmozdítatnak, a' kik ellenben ezekkel felkészülve előlépendenek, kétségtelen kielégítésök maga útján eszközöltetni fog; nehogy azonban az érintett 5000 pengőftok addig is sikeretlenül heverjenek, ezeken megyénk adózói szükségének fedezésére zab, 's széna vásároltatni, 's az illető járásbeli szolgabírák által teendő nyomozás folytában szűkölködbeknek találendő községeinknek vételbeli áron kiosztatni fog. Hogy pedig a' jelen mostoha termésű évszakban adófizetőink súlyos terhein könnyíteni még inkább lehessen, megkéretik ő cs. kir. felségétől hogy a' megyénk kebelében tanyázó lovag ezered egy csapatja boldogabb termékenységű tájra szállítsák.

R. S. és A. D. hitelezők, kik a' pesti váltó törvényszék előtt 17700 's több ezüst ftok erejéig b. P. L. ellen 24 óra alatti elégtételre szorító ítéletet nyertének, az elmarasztalt félnek megyénkben fekvő javaiba birói végrehajtást eszközöltetni kívánván, miu-

tán az illető bíróság eljárásában hatalmasan gátoltaték, megyénk RR-hez folyamodának hatalom karnak kirendeléséért, de ez tőlök azon okból, mivel a' szó alatti hatalmas gátolást nem a' gyanus feleknek, hanem az eljáró birónak kell feljelenteni, mivel továbbá megyénk RR. a' váltó törvényszéktől a' szóban forgó ítélet végrehajtására megkereső levelet nem kaptanak, kereken megtagadtatott.

Felvétevének ezután a' jövő 1842dik katonai évre járuló hadi 's házi adók mennyiségének jegyzete, az eddig tömött megyei termet egyszerre megtisztítani, 's csak nem egészen kiüríteni képes volt, a' még benn maradt néhányakra maradt tehát S. I-nek az iránti indítványára, hogy a' tt-beli tisztviselők ne a' házi pénztár, hanem saját költségeiken utazzanak, és ismét K. J-nek, a' ki a' tűzi fának rendkívüli nagy mennyiségű fogyasztásán látott korlátolást tenoi szükségesnek, azt határozni, miként egy e' végből kinevezett küldöttség a' házi pénztárnak valamennyi terheit vizsgálja meg, 's az iránt, miként lehetne e' részben gazdaságosabban költeni, javaslatot adjon.

27. 's 28-kán is folyt ugyan közgyűlésünk, e' napokban azonban a' marha hús fontjának továbbá is 11 kron hagyatása, úgy S. L. indítványára tett azon határozaton kívül, miként megyénk RR. ennekutánna, azon esetben midőn valaki által tőlök arról kéretik bizonyítvány, ki ellen, mennyi adósságok legyenek bétáblázva, egyszersmind a' kezességi, tekintve expromissori terhek mennyiségét is kivilágosítandja, semmi köz érdekekkel biró tárgy elő nem fordult.

Főispáni helyettesünk béiktatására kitűzött közgyűlésünk folyó hó 24-kén fog tartatni. Csiky.

Orvos tudor Skoda, kit a' szenvedő emberiség segedelmezésére törekvő tudományos 's elismert hasznos szorgalmáért felséges fejedelmünk mellbetegségi osztály főorvosává méltóztatott kinevezni, a' bécsi közkórházban idei aug. 5-kén a' hallgatodás és kopogtatásra alapított 's egész Európában ismeretes rendszernek fényes innepét éré, egy 19 éves betegnek szívacsokójából három fontnyi vizet vevén ki több tudósok 's tanárok jelenlétében, olly ügyességgel, hogy a' beteg semmi fájdalmat nem érzett 's a' mellüregben lévő nemes részek sem szenvedtek semmi sérülést. Mennyit nyert az orvosi tudomány körismereti tekintetben az érdemes orvosnak hangtömesz- és kopogtatóvali faradhatlan vizsgálatai által azt csak orvosok tudják méltányolni. Világos ebből egyszersmind, mennyire mulhatlan szükség az orvos tudományoknak a' sebészrekelik szoros, testvéri egybekötötése. — Közli orvos Szász Lőrincz.

Pest vármegye közgyűlése folyvást tart, 's még a' jövő héten is fog tartani. A' büntetőtörvényszéki vagy is inkább bűnvádi eljárás javítása iránt, a' vitatás (egy kellemetlen intermezzot kivéve) érdekes vala. Az eddigi végzések tartalma az, hogy jövendőben 1) a' büntetőtörvényszék a' polgáritól személyzetére nézve is elkülönöztessék; 2) a' büntetőtörvényszék (mellynek táblabírái választatni fognak) minden héten legalább egyszer összeüljön. 3) A' törvényszékeknek kisebb nagyobb mértékben gyakorlatban is fentartott nyilvánossága törvényes lábra visszaállítás, 's e' szerint a' Pest megyei törvényszék jövendőben nyilvános legyen (természetesen csak az ítéletig, mellynek meghozása végett a' bírák egy szomszéd terembe vonulnak.) 4) Azon bűnvádi esetekben, mellyek nem rendes pörrel, hanem csak rövid uton szoktak elítéltetni, a' vádlottnak vagy a' tisztü ügyészi karból vagy az arra magokat felajánló 's esküvel kötelezendő ügyvédek lajstromából szabadon választandó védelmezője, őt élőszóval védelmezze.

Ugocsa megye RRi nov. 20. kezdődött tisztújító közgyűlése szokatlan élénkséggel folyt le. A' választók száma 2000ret meghaladá; két párt állott határozottan szemben. Az egyik párt híveit nemzeti szalag, 's vezéreiket ezen feljül veres kucsma jellemzé, a' másikat semmi; amazok 10, veres és fehér selyem szövetből özsvearrott 's nemzeti bojtokkal díszített zászlókat lobogtattak „Egri és Butykai“ felirásokkal. E' párt részére egy igen csinos tiszta vörös zászlóju csapat is érkezett Szathmár megyéből, melly a' választásra nem kis befolyást gyakorolt. A' másiknak három egyszerű zászlója volt Ujhelyi és Ferenczi mellett. Az első alispánságra, mi után Ujhelyi önként szavazás előtt lelépett, Egri János és Ferenczy Ignác közt folyt a' vita, de látván az utóbbi, hogy czélt úgy sem érend, szózatolás közben lelépett 's szavazatait Egri-nek engedte át. Ez elhatározás a' választás további sorsát; másod ali-pánul Butykay Menyhart kiáltatott ki; a' több hivatalok is felkiáltással választattak meg. (P. H. és V. után.)

Zala megye RR-deinek sept. 8-kán kezdett közgyűlésében Közép Szolnok levele, mellyben értesíté, hogy Deák Ferenc nagy hazánkfiát táblabírái koszorujába fűzte, nagy örömmel fogadtatott. (J-r. után.)

Spanyolország.

A „Gaceta de Madrid“ egy hosszú cikkben felfeji azon indokokat, mellyek a kormányt Maria Krisztina évpéruének ideigleni elvonására rábirták. Ezen irat hangulata felette határozott színű, 's a többek közt említést teszen arról is, hogy az özvegy királyné az egész világot kijátszodta, a nemzetet, a cortest, a kormányzót, sőt még pártíveit is.

Valencia tartomány intéző és közbátorsági juntájának nov. 1-én költ rendelete szerint, minden tőpénzes, ha 48 óra alatt a személyére szabott özveget ki nem fizeti, a törvény oltalmán kívül helyzettnek nyilvánított. Az említett határidő elmúltával a hajdoni fellegvár egyik tornyába záratik, és neve a hírlapokban közlé tétetik.

Concha tábornok Cadixba futva francia hajón a tengerre szállott és Marseillebe megérkezék.

Valenciába a féketlenség megkezdé dulásait. Oct. 31-kén a junta következő tartalmu kérelmeket fogadott el; 1) a fellegvárnak a várost fenyegető belsáncza routassék el; 2) a hörtönökben gyárművek ne készítesse, mivel ezek a város iparára kártékonyan hatnak; 3) az inquisitio-épület veressék le; 4) 7ik Ferdinand és Krisztina nevei töröltessenek onnan ki, hol a nyilvános kóiraton bevésve vannak; 5) csapassanak el azon hivatalviselők, kiket korábbi életök a nép bizodalma méltatlanná tett; 6) a nemzeti katonaság sorából rekesztessenek ki mindazok, kik nem tulzók; 7) a gyanus személyek fogattassanak el.

Portugallia.

Lissabon nov. 1-jén. A szomszéd ország forradalmi kísérletének megbiusulásával az itteni absolutisták reménye is lesülyedt, és az alkotmányos kormányzás új erőt nyert. October 29-re Fernando király szülesése napjára, melly Necessidades palotában szokott ünnepélyességgel megülették, számítottak a portugali mérséklett elvűek. Tervökben sekütt az 1826ki chartának kihirdetése és az ifju királynak a sereg fővezérévé választása; azonban a spanyol ügyek szerencsétlen fejleménye miatt a születés-napot csendháborgatás nélkül hagyák eltelni.

Anglia.

A parlament házak nov. 11-kén csak formásságilag egybegyűlének. A királyi választmány a lordkorlátnok, Buckingham herczeg és Wharnclyffe lord személyében megnyitá az ülést, hogy dec. 21-kéig elnapolja. A következő szavak kihagyása: „a parlament akkor sürgető és komoly kérdések tárgyalására egybe fog gyűlni“ bizonyítja, miként decemberben is új elhalasztás, talán hat hétre terjedő következend bé. —

Franciaország.

A Lillei „Echo du Nord“ következő némileg még bébizonyításra szükült cikket közöl. „Éppen most hallók, hogy Lillebe parancs érkezett, a 16ik katona-osztályból 20 ezerre menő kémlő hadtestet alakítani. Ezen tábor Lille és Valenciennes közt öszvepontosul. Fővezérre Corbineau gróf neveztetett ki. A belgiumi orangista lázadás oka ezen sereg felállításnak“

Párizs nov. 11-ke. A spanyol követ a pyreni szélekre küldött sereg-többités felől a francia ministeriumtól felvilágosítást kapott. Tartalma részletesen még nem tudatik, de békitő szellemű.

A francia rendőrség a brüsseli ármány felfedezésében lényeges szolgálatot tön a belgáknak, sőt az özveesküvésbe elegyültek elfogására is sikeres intéseket 's módot szolgáltatott.

A communisták társulatában résztvőkért vád alá vont 18 egyén pöre a fenytő rendőrségnél nov. 11-kén folyt le. Mindnyája megítelték különböző mértékben, a terhelő körülmények szerint két évi rabságtól három hónapig, 's még e felett 500 franc birságtól 50ig.

Belgium.

Brüssel oct. 10-kén. Tegnap, a kamarák kinyitásokor, tetemes katona-erő fejtették ki. A gyűlés után a király szemlét tartá. Mintha ez alkalom arra használtatott volna fel, hogy hatalmas erővel tiltakozzanak néhány csendháborítók ármánya ellen, és a titkos izgatással szembetegyék a nemzeti érzelem egyhangu nyilatkozatát. A tronbeszéd tartalomdús volt, úgy az eddigieket illetőleg, mint az ezután teendőkre nézve. A ministerium hasznosan foglalkozó gyűlésre számít. Az országnak erre nagy szüksége; mert sok és jelentékeny tárgyak vannak szönyegen, mellyeket a közelebbi kamarák elhanyagoltak, vagy még napi rendre sem vettek.

A lázadási pörré szünetlen előkészületek tétetnek. Az ügy komolyabb mint első pillanatra látszék; mert a pártütés szélesebb körű volt, mint a főbb részvevők kevés hitele után gyanítani lehetett. Hogy Hollandia királynak a mozgalom tudtával esett, az iratilag ki fog világlani.

Újabb tudósítások.

Portsmouthba nov. 10-kén parancs érkezett 12 hajónak indulóba tételére. Ennek következésében a gyárba több napszamasok vétettek fel, és a kovácsok naponta három órával többet dolgoznak. — Franciaországban kevés újdonság van; a National viszont kereset alá vettetett; a vizsgáló pair-választmány 18 elfogottat szabadon bocsáta; a kamarák dec. 27-re hivatnak egybe.

Figyelmeztetés.

Az Erd. Híradó 's mellék lapjai — hetenként négy ív — díja a jövő félévre is marad 5 for. pengőben.

Mikor?	Levegőmérő (Barometrum)			Hévmérő (Reaumur)			Szél	Időjárás.
	reg. 7 óra.	d. u. 2 órakor	estve 9 órakor	reg. 7 óra.	d. u. 2 órakor	estve 9 órakor.		
November.								
26kán	27'' 8'''	—	—	+ 4	+ 7	+ 4	D. 1	Egész nap eső esett 72 k. h.
27kén	27'' 9'''	—	—	+ 2	+ 2	+ 2	D. 1	Reg. eső esett azután havazott.
28kán	27'' 10'''	—	—	+ 1	+ 2	+ 1	D. 1	Egész nap felleges.
29kén	27'' 10'''	27'' 11'''	—	0	+ 2	+ 3	D. 1	Reg. felleges, d. kevés napfény, e. eső 66 k. h.

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS az 1841-ik erdélyi országgyűlés BESZÉDTÁRÁRA.

Alólírt Erdélyországnak mélyen tiszelt KK. és RR-nek kegyes határozatából a jelen 1841-iki országgyűlés Beszédtárának szerkesztésével 's kiadásával megfizetettvén a t. két testvérhoni közönségnek jelenti: hogy a nevezett Beszédtárnak egész ívrében nyomtatott 100 ívekre 4 pengő forinttal előfizethetni Kolozsvárt az alólírt Szénucca 140 szám alatt, Pesten Hajnik Leopold táblai ügyvéd úrnál Váci utca Kolb ház 2ik emelet. Kérnek t. cz. előfizetők a Napló kinyomatott íveinek átvétele vagy megküldése iránti rendelkezéseket az előfizetés alkalmával megtenni. Remélvén alólírt hogy a Naplónak mind hiteles és pontos szerkesztése, mind gyors kinyomatása által tisztelt pürtfogóinak meglegedését megnyerendi.

Kolozsvár november 27-én 1841.

Hajnik Károly s. k.

a Beszédtár kiadó szerkesztője.

E. f. 1841ik év nov. 15-kén kezdődött erdélyi országos gyűlések **Jegyzőkönyve és Irományainak** első harmincz íveire 2 pengő kr. egy ívert — 1 pengő forinttal előfizetni lehet a kolozsvári ev. ref. főiskola könyvnyomó intézetében.

Eltévedett koffer.

(1) Ezen folyó évi september hónapja elején átadott egy valaki Pesten egy spediteurnak bizonyos portékákat azoknak Kolozsvárra leendő szállítások végett; kezéhez vette a tulajdonos kolozsvári vas árus t. Ditrich Sámuel urtól portékáit kivéve egy koffert, minthogy pedig van oka hinni a tulajdonosnak, hogy ezen eltévedett koffer a két magyar hazában leghihetősebben pedig Erdélyben hanyódik; ezennel tehát felszólít minden kereskedő urat, hogy a ki tudna valamit ezen kofferről, ne sajnálja az Erdélyi Híradó szerkesztőségét ez iránt haladék nélkül tudósítani. A koffer magassága 15, hossza mintegy 30 hüvelyk, sima fekete bőrrrel van kivarva, és gondosan gyékénbe békötözve.

(2) Eggenberger J. és fia acad. könyvtárosoknál 's általok a két haza minden hiteles könyvtárosainál különösen Kolozsvárt Barra- és Tilschnél találatnak:

A KISFALUDY-TÁRSASÁG ÉV-LAPJAI.

1836 — 1841. Két kötet n8r. fin. velin. kemény táblába kötve 3 frt. cp.

(1) A kolozsvári ev. ref. kollegyomnak és ekklezsiának Torda megyében kebelezett N. Csán helység határában lévő két szénáfüvei, azokhoz tartozó egy colonus urbarialis szolgálatjával együtt a jövő 1842ik év januar. hava 6ikán d. e. 10 órakor főiskolai pénztárnok Józsa Sámuel úr belső Farkas utcai szállásán közárverés útján a többet ígérőnek hat egymás után következő évekre, haszonbérbe fognak adatni.